

בבית המשפט העליון בירושלים
בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"צ מס':

העותר: **ליאון (אריק) שנקלר**

מרחוב המעגל 1 ג' בהוד השרון

סלולר: 0544281287

מייל: shenkler@netvision.net.il

סלולר: 054-4281287

העותר בייצוג עצמי

נגד

המשיב: היועץ המשפטי לממשלה

ד"ר אביחי מנדלבליט

מרחוב צאלח א-דין 29 ירושלים

טלפון: 02-6466849

עתירה למתן צו על תנאי וצו החלטי

בית המשפט הגבוה לצדק מתבקש ליתן צו על תנאי המורה את המשיב לתת טעם לסירובו להגיש בקשה למשפט חוזר לרומן זדורוב.

בית המשפט הגבוה לצדק מתבקש ליתן צו החלטי המורה את המשיב להגיש בקשה למשפט חוזר לרומן זדורוב כקבוע בחוק בתי המשפט בסעיף 31 לו.

העובדות:

ביום 6 לנובמבר 2018 הגיש גם העותר, כחלק ממבקשים רבים, בקשה ציבורית ליועץ המשפטי לממשלה ליזום בקשה למשפט חוזר לרומן זדורוב (להלן: הבקשה הציבורית). (נספח 2) המבקשים לא זכו למענה כלל.

לכן פנו המבקשים לשרת המשפטים, ב- 6 לינואר 2019, בבקשת ערר לפי סעיף 4 לחוק ההנמקות. (נספח 3)

ביום 6 לפברואר 2019 התקבל אצל המבקשים מכתבה של הגברת עו"ד סיוון פיכמן מפרקליטות המדינה (נספח 4).

ביום 14 לפברואר 2019, השיבו המבקשים ליועצת שרת המשפטים, כי הם אינם רואים בתשובה זו תשובה מבחינה מהותית ומיהותית והם מבקשים להמשיך בהליכי הערר. (נספח 5)

ביום 24 לפברואר 2019, התקבל מכתב מיועצת שרת המשפטים הקובע, כי לא יתקיימו הליכי ערר: "במענה לפנייתך הנוספת אשר בסמך הריני להשיבך כי השרה לא מצאה לנכון להתערב בתשובת לשכת פרקליט המדינה כפי שזו מובאת במכתבה של הגב' סיוון פייכמן מיום 31 בינואר 2019". (נספח 6)

הנימוקים המשפטיים:

בבקשה הציבורית להגשת בקשה למשפט חוזר לרומן זדורוב, התבקש היועץ המשפטי לממשלה לבצע פעולה הנמצאת בסמכותו החוקית, קרי: הגשת בקשה למשפט חוזר על פי סעיף 31(ב) לחוק בתי המשפט, לאמור: "הרשות לבקש משפט חוזר נתונה ליועץ המשפטי לממשלה";

לא יעלה על הדעת שהיועץ המשפטי לממשלה יידע כי הרשעתו של נידון - בספק גדול היא, והוא לא יפעל כדי לברר ספקות אלו במסגרת משפט חוזר, אותו עליו לייזום מכוחו, על פי חוק בתי המשפט.

בבקשה הציבורית הועלו טענות רבות: על עיוותי דין, על מחסור (אולי הסתרה מכוונת!) בחומר ראיות, על שקרי השוטרים, הועלו טענות על כוחם של ריבוי ממצאים שליליים ועל מדיניות נכונה של משפטים חוזרים.

בבקשה הציבורית נטען כי כשל בית המשפט העליון בהפעלה נכונה של התקדים המשפטי המחייב של אבו כפ (ע"פ 331/97), המקים חפות במקרה של היעדר ממצאים פורנזיים.

היועץ המשפטי לממשלה לא השיב על טענה זו.

בבקשה הציבורית נטען כי המוסכמה המשפטית: "כוחם של ממצאים פורנזיים בהימצאם ולא בהיעדרם", היא שגיאה גסה.

היועץ המשפטי לממשלה לא השיב על טענה זו.

בבקשה הציבורית הוגשו גם ממצאים חדשים שלא היו קיימים בעת הדיון והערעור בעניינו של רומן זדורוב.

בבקשה הציבורית, בפעם הראשונה, נטען על "סיפור" עדותה של הגברת ויקטוריה אוסוב שהייתה המנקה בקומה בה ארע הרצח, ונחקרה רק פעם אחת (?) כחודש לאחר הרצח (?). עדותה של הגברת ויקטוריה אוסוב מרסקת את כתב האישום ומעידה על רצח שבוצע בסביבות השעה ארבע אחר הצהריים, ולא בסביבות אחת וחצי כנטען בכתב האישום. על פי עדויות מפורשות של אנשי המשטרה, הרי שכל עובדי הניקיון נחקרו מיידית. העותר מבקש להוסיף את עדותו של רפ"ק אלכסנדר (סשה) סטריז'בסקי לעתירה זו, בנוסף לעדותו של רפ"ק (בתוארו אז) יורם אזולאי המופיעה בבקשה הציבורית:

"ש. ספר לנו באיזה נסיבות הצטרפת לצוות החקירה בתיק זה ומה היה תפקידך בחקירה

ת. ביום האירוע קיבלתי הוראה של קצין אגף החקירות והמודיעין סנ"צ זמברג להגיע לקצרים בעקבות אירוע רצח ולהצטרף לצוות שכבר נמצא בקצרים, הגעתי בסביבות השעה 22:30 בערב, ישירות הגעתי לזירה, ראיתי מעבדה נידת בזירה, חזרתי לבית הספר, סליחה לתחנת משטרה בקצרים, תחנת גולן, שם כבר היו נציגים של צוות החקירה, הצטרפתי אליהם והוחלט שבשלב הראשון אני אעסוק בבדיקות כלליות בחקירה של אנשי הניקיון שרובם דוברי רוסית, בדיקות של לוחות זמנים של אנשים שהיו באותו יום בבית הספר, כך התחיל החלק שלי בחקירה הזו

ש. חקירת עובדי הניקיון – בתור מה הם נחקרו, כחשודים, כעדים, מה הייתה מטרת חקירתם

ת. הם נחקרו כעדים, עדים פוטנציאליים, מטרת החקירה הייתה לקבל מושג ראשוני לגבי לוחות הזמנים, שעת ההגעה שלהם לבית הספר, איך הם עובדים, באיזה מקום הם עובדים, מה מסלולי התנועה שלהם בבית הספר וגם לבדוק את חוג האנשים שפגשו תוך כדי עבודתם

ש. וזה כדי להגיע למה

ת. כדי להגיע למקסימום אינפורמציה על מה שהתרחש באותו יום ומי יכול להיות עד אפשרי לאירוע

ש. אתה חקרת אותם וחקרו אותם חוקרים נוספים חוץ ממך, איך זה היה

ת. יחד איתי היו חוקרים אחרים שעסקו באותה סוגיה, שהם גם דוברי רוסית, היו ממרחב גליל וגם ממרחב עמקים וגם ממרחב חוף שהצטרפו לצוות

ש. היו גם עובדים אחרים בסבב הזה חוץ מעובדי ניקיון, עובדי תחזוקה

ת. היו גם עובדי תחזוקה שהם דוברי עברית שגם נחקרו כעדים"

ביום 26.3.2019 דיבר העותר עם הגברת ויקטוריה אוסוב אשר טענה כי למיטב זיכרונה, חלפו כבר למעלה מ-12 שנים לאירוע, היא נחקרה בתחנת המשטרה פעם אחת ולא נלקחו ממנה טביעות אצבע.

בין אם העלימו פרקליטות המדינה והמשטרה את עדותה המוקדמת, אם הייתה כזו, של הגברת ויקטוריה אוסוב ובין שהם התרשלו בתשאולה ושיקרו בעדויותיהם בבית המשפט – הרי, שהעובדה, כפי שהעדות טוענת לה, קרי שתאיר ראדה ז"ל נרצחה בסביבות השעה ארבע, לא נבדקה ולא אומתה כלל, ובטח לא כפי הנדרש בחקירת רצח. יואר כי כישלון המשטרה והפרקליטות, בבדיקת עדותה של הגברת ויקטוריה אוסוב, מחזק את עדותה ולא מחליש אותה.

היועץ המשפטי לממשלה לא השיב על טענה זו.

בנוסף, כאמור בבקשה הציבורית, הרי שהשוטרים העידו שנלקחו טביעות אצבע ודגימות דנ"א מכל עובדי הניקיון, במיוחד, כאשר, העדה קשרה עצמה לזירת הרצח – מתי נלקח מהעדה טביעות אצבע ודגימת דנ"א?

היועץ המשפטי לממשלה לא השיב לטענה זו.

בבקשה הציבורית, בפעם הראשונה, מובאת חוות דעתו של ד"ר חן קוגל, ראש המכון הפתולוגי, שמאשר שתאיר ראדה ז"ל נרצחה אחרי שהייתה בשירותים והטילה את מימיה ולא לפני שהייתה בשירותים כנטען בכתב האישום כנגד רומן זדורוב. לנוחיות בית המשפט הגבוה לצדק, מצורפת טבלת השוואת זמנים שהוכנה על ידי פרקליטות המדינה, כחלק מסיכומיה בפני בית המשפט המחוזי. מלימוד טבלה זו לעומק, לא עולה שום אפשרות שתאיר ראדה ז"ל, הטילה את מימיה, קודם לכניסתה לשירותים. חוות דעת חדשה זו מחייבת במשפט חוזר שכן כתב האישום אינו נכון עובדתית.

היועץ המשפטי לממשלה לא השיב על טענה זו.

מסמך משטרתי רשמי, קובע: "נחקרו חברים של הילדה שראו אותה באותו יום בסמוך לשעת ההיעדרות, ע"פ אחת העדויות המנוחה נראה בסמוך לשעה 14:10 יחד עם עוד חברה, המנוחה הודיעה שהיא הולכת לברזייה לשתות מים ומאז נעלמו עקבותיה." (סעיף י, מ-2/ת – כתב מינוי הצח"מ). אז איך יכול להיות שבית המשפט קובע, על פי כתב האישום, שתאיר ראדה ז"ל נרצחה בסביבות השעה אחת וחצי?!

היועץ המשפטי לממשלה לא השיב על טענה זו.

העותר משוכנע כי ספק גדול בהרשעתו של רומן זדורוב, ולכן חשוב היה שהיועץ המשפטי לממשלה יתייחס באופן ספציפי לכל טענה וטענה, בבקשה הציבורית, באופן פרטני וגם לחיבורן של כלל הטענות באופן כולל.

לעותר לא ברור כלל איזה ידע צבר היועץ המשפטי לממשלה, בקשר עם הבקשה הציבורית. האם קרא את הבקשה? האם בדק מידע נוסף הקשור אליה, כפי שהתבקש לעשות? איזה טענות שהועלו בבקשה – אינן נכונות עובדתית? איזה טענות שהועלו בבקשה – נכונות עובדתית? איזה טענות משפטיות, הוא מקבל ואיזה טענות משפטיות הוא אינו מקבל?

למיטב ידיעתו של העותר, לא קיימות הנחיות של היועץ המשפטי לממשלה לטיפול במשפטים חוזרים. לפיכך, אין לעותר יכולת לדעת על סמך מה פעל היועץ המשפטי לממשלה ומהם הקריטריונים לפיהם הוא מחליט על ייזום משפט חוזר.

הטענה שנטענה במכתבה של הגברת פיכמן לגבי הרשעתו של רומן זדורוב על ידי בתי המשפט – לא לעניין היא. תמיד, במשפט חוזר, תהיה קיימת הרשעת בתי המשפט. ברור הוא, שבתי המשפט שכשהרשיעו אדם, גמרו דעתם באופן מוחלט (מעל לספק סביר) על הרשעתו.

לפיכך, בהסתכלות על בקשה למשפט חוזר יש לבחון את הנקודות שבהן קיימות טענות לטעות, להטעה, לשקר, לחסרים בראיות ולעיוותי דין, הכול על פי קביעת המחוקק בסעיף 31 לחוק בתי המשפט ולפרשנות בתי המשפט.

יש, כמובן, גם להסתכל על אמירותיו (הלעומתיות!) של אב בית הדין הפרופסור יורם דנציגר. היועץ המשפטי לממשלה חייב היה, בעת בחינה ובדיקה, לבחון את ההערות האלו ואת נכונותן.

היועץ המשפטי לממשלה לא השיב לטענה זו.

במאמר, המצורף כחלק בלתי נפרד מהבקשה הציבורית, טוענים פרופסור דורון מנשה ועו"ד (דוקטורנט) איל גרונר כך:

"אולם, אנו סבורים כי מן הראוי לפרש את הסעיף באופן שמאפשר לקיים משפטים חוזרים שלא אך בשל פגם דיוני חמור, אלא גם בשל הרשעה על בסיס מחלוקת סבירה מקום שבו מתקיימים התנאים המצטברים הללו:

1. התזה המזכה לא נשללה מכל וכל על ידי בית המשפט ולפחות שופטי המיעוט ראו בה סבירה ועשויה להתיישב עם ניתוח חומר הראיות.
2. לתזה המזכה קיימת תמיכה ציבורית רחבה, הן של משפטנים והן של חלקים נרחבים בציבור קוראי פסק הדין מקום שבו ההרשעה מבוססת על שיקולי שכל ישר וניסיון חיים הנגישים לציבור בכללותו לא רק ציבור המשפטנים.
3. קיים סיכון לפגיעה באמון הציבור במערכת המשפט בשל תפיסת הציבור כי אפשר בהחלט שאדם חף מפשע הורשע ומרצה עונש חמור.

אם מתקיימים תנאים אלה ממילא ברור כי הסיכון לטעות קורלטיבי עם רמת הפגיעה באמון הציבור, ולכן מתקיים אותו "חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין" שהוא עילה למשפט חוזר לפי סעיף (4) הנ"ל."

היועץ המשפטי לממשלה לא השיב לטענה זו.

אלה הן רק דוגמאות לחלק מטיעוני הבקשה הציבורית. היועץ המשפטי לממשלה, לא השיב לאף טענה שנטענה בבקשה הציבורית.

גם מכתבה של הגברת סיוון פיכמן וגם מכתבה של הגברת מרגנית לוי, אינו מפנה את העותר לאיזה שהם אפשרויות של הליכי ערר, מה שהותיר את העותר אך ורק עם האפשרות לפנות לבית המשפט הגבוה לצדק.

כאמור, המכתבים הנ"ל אינם שוללים את מעמד העותר מעתירה זו. מערכת אכיפת החוק היא עניין ציבורי ולכן הרשעת נידון, לו, כאמור, ספקות ענקיים בהרשעתו – עניין ציבורי הוא.

עפ"י החלטות בית משפט זה: **"פעולות היועץ, ובכלל זה החלטותיו בנושא העמדה לדין, עומדות לביקורת שיפוטית במסגרת הכלל הרחב לפיו כל פעולה שלטונית נתונה לביקורת (עניין פלונית, בעמ' 145)"** (בג"ץ פלונית נ. היועץ המשפטי לממשלה 5699/07).

טענתה של הגברת פיכמן כי המשיב ישקול הסכמתו לבקשת הנידון, אינה ממן העניין. המבקשים בבקשה הציבורית והעותר, מבקשים את ייזום פעילות היועץ. אין כאן בחינת העותר: **"המתעבר על ריב של אדם אחר"**, אלא, מחלוקת על תפקודו וחובותיו של היועץ המשפטי לממשלה, עת הונחה בפניו תשתית ראייתית ומשפטית לספק גדול בהרשעתו של נידון. הנידון עצמו מנוע מפנייה ליועץ

המשפטי לממשלה שכן הוא יכול בעצמו לעתור לבית המשפט העליון, בבקשה למשפט חוזר. רק הציבור יכול וצריך להסתייע בעובד הציבור, קרי, היועץ המשפטי לממשלה. זוהי פעם ראשונה, למיטב ידיעת העותר, בה יבחן בית המשפט הגבוה לצדק את חובותיו של היועץ המשפטי לממשלה בקשר עם הגשת בקשה למשפט חוזר.

יזום משפט חוזר על ידי היועץ המשפטי לממשלה, עשוי לשקם, במידת מה, את אמון הציבור במערכת אכיפת החוק – הפגוע מאוד מהרשעתו של מי שנתפס על ידי מרבית הציבור כחף מפשע. לאור הבקשה הציבורית והטענות המשפטיות והעובדתיות בה, ובהיעדר כל תשובה לטענה כלשהי – חייב היה היועץ המשפטי לממשלה להגיש ביוזמתו בקשה למשפט חוזר לרומן זדורוב כנדרש מעובד ציבור במסגרת פעילותו הטבעית.

אין ממצאים פורנזיים ביולוגיים, בזירה או מחוץ לזירה הקושרים את רומן זדורוב לזירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל כי רומן זדורוב לא היה בזירת הרצח.

מן הדין ומן הצדק להיענות לבקשות העותר.

בכבוד רב,

ליאון (אריק) שנקלר

נספחים מצורפים:

1. תצהיר העותר
2. הבקשה הציבורית
3. בקשת ערר אצל שרת המשפטים
4. תשובת עו"ד סיוון פיכמן
5. דרישת העותרים להמשך הליכי הערר
6. דחיית שרת המשפטים את הליכי הערר
7. טבלת השוואת זמנים, מסיכומי המדינה